

DOI: <https://doi.org/10.20535/.2025.16.344115>**Оксана Алексієвць**

Кандидат філологічних наук, доцент

Київський національний лінгвістичний університет

Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-5517-1219>

oksalex@ukr.net

*Світла енергія, людяність і мудрість, помножені високою професійною майстерністю
і новітнім баченням наукових проблем, відзначають талановитого фонетиста,
відомого мовознавця, Наставника – професора А.А. Калиту.
У славний Ювілей з роси і з води на многая літа, дорога Алло Андріївно!*

ВЗАЄМОДІЯ МОВНИХ ЗАСОБІВ ФОРМУВАННЯ ДОВІРИ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Суспільне сьогодення відзначається динамічністю та турбулентністю, що робить політичний дискурс об'єктом особливої уваги дослідників. Мовлення політика відіграє ключову роль у формуванні його публічного образу, авторитетності та рівня довіри серед громадськості. У межах політичної комунікації довіра відображає ефективність політичного дискурсу та здатність лідера створювати позитивний публічний образ, зміцнювати авторитет і соціальну легітимність. Метою статті є встановлення комплексу мовних засобів, взаємодія яких здатна формувати довіру політичного лідера, так сприяючи передачі його ідей та здійсненню впливу на аудиторію. Використано міждисциплінарний підхід, який дозволяє врахувати соціальні, прагматичні та ідеологічні чинники політичного мовлення. Застосовано теоретичні загальнонаукові та спеціальні експериментально-фонетичні методи, зокрема, аудитивний аналіз. Досліджено промови Бориса Джонсона та Кіра Стармера, визначено роль лексико-граматичних, стилістичних та просодичних засобів у підсиленні переконливості та емоційного впливу виступів. Результати свідчать, що Борис Джонсон застосовує динамічну інтонацію, хвилеподібний рух тону та емоційно забарвлену лексику для створення ефекту довіри та авторитетності, тоді як стиль Стармера відзначається спокійністю, чітким аргументуванням і послідовністю, що також формує надійний імідж і довіру аудиторії. Взаємодія мовних засобів і просодичних характеристик є ефективним інструментом політичної комунікації, що сприяє зміцненню легітимності лідера та підвищенню довіри громадськості. Дослідження підтверджує соціальну актуальність аналізу механізмів формування довіри у політичному дискурсі та підкреслює важливість комплексного використання мовних засобів для підвищення переконливості й ефективності політичного мовлення.

Ключові слова: мовні засоби; просодичні характеристики; аудитивний аналіз; довіра; політичний дискурс; політичний лідер.

1 ВСТУП

Постановка проблеми. Сучасний етап суспільного розвитку відзначається високим ступенем динамічності й турбулентності. За таких умов політичний дискурс привертає особливу увагу дослідників суспільних наук і мовознавців, адже спрямований на реалізацію основних завдань політичної комунікації. Мовлення при цьому відіграє важливу роль у формуванні публічного образу політика, його авторитетності та рівня довіри з боку громадськості. Разом із невербальними й екстралінгвістичними засобами воно відображає особистість промовця, його ставлення до слухачів і до комунікативної ситуації загалом, а успішність виступу значною мірою визначається умінням ефективно подати інформацію.

Водночас, глобальні трансформаційні процеси на тлі переосмислення суспільно-політичних процесів зумовлюють підвищений інтерес до усвідомлення явищ, які забезпечують єдність і стабільність соціуму, прогнозованість його розвитку, а саме лідерства, авторитету та довіри. Довіра відзначається багатомірним характером і охоплює сукупність рис та чеснот, що асоціюються з політичним діячем, якого суспільство сприймає як гідного довіри. Рівень довіри та симпатії до політика знаходить відображення у його іміджевих стратегіях (Алексієвець, 2023; Денисюк, 2011; Набока, 2022; Alexiyevets, 2019; Ladd, 2023; Petlyuchenko, 2024; Zuydam van, & Metze, 2016 та ін.). Політичні лідери повинні бути переконливими, щоб заручитися підтримкою громадян до і під час перебування на посаді. У цьому контексті довіра має важливе значення. Через опосередковану природу політичної комунікації громадяни оцінюють довіру до лідерів на основі їх виступів та публічних дебатів, що розгортаються у відповідь (Alesina, & Tabellini, 1988; Zuydam van, & Hendriks, 2018). Довіра розглядається як мультиаспектне явище, що проявляється через змістові та риторичні засоби, а також через просодичні характеристики мовлення, які відіграють ключову роль у сприйнятті політика аудиторією: вони підсилюють аргументативність висловлень, створюють ефект надійності та авторитетності, а також формують емоційний зв'язок зі слухачами. Лінгвістичний аналіз цих елементів дозволяє оцінити, як саме мовні й просодичні практики сприяють ефективному політичному дискурсу, підвищують довіру і зміцнюють легітимність політичного авторитету. Однак, питання дослідження особливостей взаємодії мовних засобів створення довіри у політичному дискурсі не можна вважати ґрунтовно вивченим. Цим зумовлюється *актуальність* започаткованої праці.

Метою статті є встановлення комплексу мовних засобів, взаємодія яких здатна формувати довіру політичного лідера, так сприяючи передачі його ідей та здійсненню впливу на аудиторію.

2 МЕТОДИ

Запропоноване дослідження взаємодії мовних засобів вираження довіри у політичному дискурсі з урахуванням контекстуальної зумовленості визначило вибір міждисциплінарного підходу, який дозволяє розглянути широкий спектр соціальних, прагматичних та ідеологічних чинників, що впливають на реалізацію політичного мовлення.

Програма та методи експериментально-фонетичного дослідження взаємодії мовних засобів вираження довіри у політичному дискурсі, виходячи з мети та завдань праці, а також відповідно до принципів міждисциплінарного підходу, передбачали послідовність певних етапів. Перший етап спрямовано на підбір мовленнєвого матеріалу (промови Бориса Джонсона та Кіра Стармера), а також на встановлення природного звучання промов, визначення прагматичної спрямованості та мовних засобів. Другий – охоплював традиційні процедури аудитивного аналізу та реєстрації його результатів. Третій етап аналізу передбачав лінгвістичну інтерпретацію результатів, їх узагальнення та вербальний опис експериментально отриманих інтонаційних реалізацій висловлень, що формують ефект довіри.

Аудитивний аналіз інтонаційних характеристик є важливим елементом у визначенні характеру взаємодії просодії з іншими мовними рівнями, що беруть участь у структуруванні тексту. У ході аудитивного аналізу використовувалися перцептивні градації кожної характеристики (Калита, 2001, с. 97–98).

Окрім, у статті використано такі методи дослідження: індукція та дедукція для узагальнення та встановлення закономірностей; метод синтезу та аналізу для опрацювання теоретичного матеріалу.

3 РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ

Проведений аналіз наукових публікацій з проблем довіри як соціального явища показує наявність різних підходів до трактування й визначення поняття, а також багатоаспектність

проявів. У наукових дослідженнях довіра постає важливою передумовою, необхідною складовою та, водночас, результатом суспільного розвитку. Проблема довіри, як важливої характеристики розвиненості соціальних та політичних відносин, порушується у багатьох роботах вітчизняних і зарубіжних науковців.

Початок наукового інтересу до довіри у контексті суспільно-політичних процесів сягає давніх часів у працях східних та давньогрецьких мислителів, у чиїх дослідженнях поняття довіри все ж не мало однозначного трактування. Науковці вказують, що воно розумілось і як очікування, ставлення, почуття, і як процес соціального обміну та інших необхідних благ, і особистісна, і групова риса (Карнаух, & Зайченко, 2022, с. 61). У процесі вирішення наукової проблеми осмислення довіри як феномену політичного життя використано напрацювання інших гуманітарних наук, як-от психології, соціології, культурології тощо. У політичній науці довіра загалом, та політична довіра, зокрема, розглядаються як «ресурси розвитку й передумова досягнення соціальної злагоди та політичної консолідації; як основа для формування стабільності політичної влади у довгостроковій перспективі» (Карнаух, & Зайченко, 2022, с. 62).

Поняття довіри як явища моральної свідомості, сукупності певних чеснот, як показник авторитету та рівня відповідальності, як необхідного, базового елементу демократії, зрештою, як соціального інституту, постійно присутнє у комунікаційній і предметній взаємодії, у публічних виступах, риториці політиків (Шайгородський, 2021, с. 64).

У сучасних політичних дослідженнях дедалі більше уваги приділяється довірі в політичному дискурсі, оскільки саме мовлення лідера впливає на сприйняття його особистості, компетентності та надійності аудиторією. Довіра є багатовимірним явищем, що формується через поєднання вербальних і невербальних комунікаційних засобів, іміджевих стратегій та способів взаємодії з громадськістю.

Політична довіра визначається як впевненість у позитивних наслідках дій суб'єктів політики. У її основі лежить віра в політичні ідеали й цінності, якості лідерів, можливості політичних організацій або структур держави задовольнити потреби індивіда, групи чи усього суспільства в цілому. Політична довіра є одним з проявів довіри як загальносуспільного феномену, який пронизує всі сфери людських відносин – від міжособистісних до інституційно оформлених. Вона виконує низку важливих функцій у політиці: сприяє стабілізації та оптимізації політичної системи, є дієвим чинником легітимізації політики та влади, забезпечує умови для ефективної діяльності партій політичних та лідерів. Базується на переживанні відчуття впевненості у неворожому характері політичної системи в цілому та її окремих інститутів, на прихильному ставленні особи і до найближчого оточення, і до всього соціуму. Найбільш розповсюдженою формою вираження політичної довіри є підтримка тих чи інших політичних діячів на виборах (Постригань, 2011, с. 224).

Водночас, довіра перетворилася на інструмент політичних технологій і засіб сугестивного впливу та маніпуляції свідомістю. Хоча як соціально-психологічний і ментальний стан довіра не піддається прямому вимірюванню, показники її рівня дедалі частіше стають складовою емпіричних досліджень і, попри суб'єктивність, набувають рис об'єктивного й вагомого чинника суспільно-політичних процесів. Саме рівень довіри визначає рейтинг політиків, державних діячів і прийнятих ними рішень тощо.

Також варто зауважити, що довіра – психологічний феномен, у підґрунті якого лежить складний процес пізнання світу та самовизначення у ньому, результат соціально-психологічного впливу на особистість, соціальні групи й суспільство загалом, на їхню систему цінностей, мотиви діяльності та поведінку. Це зумовлено, передусім, ціннісною природою довіри, її соціокультурною зумовленістю та амбівалентністю (проявами довіри й недовіри). Більше того, довіра – і базова цінність, і критерій оцінок та суджень. Саме тому особливо важливим є розуміння сутності феномена довіри й усвідомлення її впливу на соціальні та політичні процеси, їх перебіг і результати.

Під *довірою до політичного лідера* у цій статті розуміється ступінь, до якого аудиторія сприймає його як надійного, компетентного і відповідального суб'єкта політичної діяльності.

Вона відображає ефективність політичного дискурсу та здатність лідера створювати позитивний публічний образ, зміцнювати авторитет і соціальну легітимність.

Формування довіри в політичному дискурсі залежить від низки чинників: стилю мовлення, прозорості комунікації, медіатизації політичних повідомлень, а також здатності лідера реагувати на очікування й потреби громадян. Аналіз цих факторів дозволяє зрозуміти, як політики здобувають і підтримують довіру через свої виступи та комунікаційні стратегії.

Для цього у політичному мовленні велике значення має використання мовних засобів, оскільки дозволяє підкреслити емоційну складову повідомлення, а просодичні засоби – зробити його переконливішим, привернути увагу до ключових ідей та допомогти передати тональність і важливість заяв. Їх взаємодія (Taranenko, 2023, р. 29-31) може виражати різноманітні значення, привертати, навіть, несвідому увагу за допомогою висотнотональних варіацій, гучності та підсилювати смислові відтінки, виражені лексико-синтаксичними засобами, або самостійно. У політичних виступах просодія використовується для того, щоб *створити* емоційний ефект – підвищення чи зниження мелодики допомагає висловити рішучість, обурення, співчуття або впевненість; *підкреслити* важливі меседжі – паузи й зміна темпу слугують виділенню особливо важливих моментів виступу; *забезпечити* впливовість і переконливість – ритм і темп мовлення дають можливість слухачеві краще сприймати і запам'ятовувати ключові думки (Алексієвець, 2025, с. 19).

Розглянемо специфіку взаємодії мовних засобів формування довіри на прикладах виступів політичних діячів.

Борис Джонсон відомий авторською оригінальністю текстів промов, багатим словниковим запасом, креативним використанням виражально-зображальних засобів. Він «людина з рідкісними здібностями: має унікальний дар налагоджувати контакт з людьми, які зазвичай ніколи не звертали б уваги на торі, переконувати їх, що дійсно піклується про них і їхні інтереси, талант здаватися непереможним і, справді, надзвичайну здатність будувати наратив, завдяки якому його прихильники не вірять, що те, що пішло не так, є його власною провиною.» (Ladd, 2023; Petlyuchenko, 2024, р. 63-66). Борис Джонсон застосовує у своєму акценті особливі техніки вимови, такі як *power words*, *waves intonation*, *VIP words* тощо. Його акцент сповнений вербальної динаміки, авторитетності і довіри, притягуючої впевненості й лідерської досконалості, що забезпечує блискучий виступ.

Динаміку публічного мовлення Бориса Джонсона можна проілюструвати, звернувшись до фрагмента його промови (10 Downing Street, 2022), виголошеної у Києві 9 квітня 2022 року на підтримку українського народу під час російсько-української війни:

(1) *Over the 'last few ,hours I've been ,able to 'see 'quite a 'lot of your 'beautiful `country| and it's an a` mazing ,country.*|| (2) *I've 'also ,seen the 'tragic e'ffects of the ,war,| an 'inex`cusable ,war,| an 'absol`utely 'inex`cusable and un'necessary war.*|| (10 Downing Street, 2022, 08:26).

Рис. 1. Тонограма висловлень, створена автором за допомогою стандартних графічних інструментів Microsoft Office.

Для промов Бориса Джонсона характерним є використання перелічення, що підсилює висловлену думку та створює яскравий контраст: *beautiful country, an amazing country; an inexcusable war, an absolutely inexcusable, unnecessary war*. Таке послідовне нагромадження емоційно наважених епітетів, якими він описує російсько-українську війну в поданому фрагменті, водночас виконує роль синтаксичного засобу впорядкування висловлення та

ефективного інструмента політичного переконання й впливу на слухачів.

Запропонований блок висловлень реалізується у розширеному тональному діапазоні з хвилеподібним рухом тонального тону, який характерний для мовленнєвого стилю політика. У висловленні (1) точка зору актуалізується завдяки інтенсифікації лексичними і просодичними засобами, а саме, вимовлянню «на одному подиху» за допомогою висхідного руху тону у шкалі і завершенням високим спадним тоном з наростанням гучності й темпу. Далі вона підсилюється виділенням лексико-граматичного інтенсифікатора спадним тоном високого тонального рівня, який виконує функцію просодичного засобу інтенсифікації: *it's an a`mazing, country.*

Емоційно забарвлене висловлення (2) демонструє використання градації *the 'tragic e'ffects of the `war,| an 'inex`cusable `war,| an 'absol`utely 'inex`cusable& and un'necessary& `war,* де кожна з інтоногруп підсилена такими просодичними засобами, як послівна акцентуація, спадні термінальні тони, темп та паузація. Так, інтоногрупа *the 'tragic e'ffects of the `war* реалізується на середньо-підвищеному тональному рівні, у розширеному тональному діапазоні з помірною гучністю у повільному темпі. Оформлюється вона поступово спадною шкалою та низьким спадним тоном, що дозволяє промовцю звучати впевнено і переконливо. Наступна інтоногрупа *an 'inex`cusable `war* актуалізується на середньо-підвищеному тональному рівні, у широкому тональному діапазоні з підвищеною гучністю у сповільненому темпі. Позначається оформленням усіченою шкалою у поєднанні з високим спадним тоном, зміщеним на емоційно навантажене слово, що слугує підвищенню емоційності висловлення, яка посилюється далі в інтогрупі *an 'absol`utely 'inex`cusable&*, що реалізується на високому тональному рівні, у широкому тональному діапазоні з підвищеною гучністю та у сповільненому темпі. Фінальна інтоногрупа *and un'necessary& `war* досить коротка, актуалізується на середньо-підвищеному тональному рівні, у широкому тональному діапазоні, підвищеній гучності та сповільненому темпі. Її емоційність підсилюється завдяки перцептивній паузі та широкому тональному інтервалу між ритмогрупами, і низькому спадному термінальному тону, які надають цій інтогрупі виділеності й завершеності. Контраст прослідковується і на рівні синтагматичного поділу: (1) у межах повної інтонаційної групи і (2) – коротких інтонаційних груп.

Стиль мовлення прем'єр-міністра Великої Британії Кіра Стармера відмінний від способу висловлення думок Бориса Джонсона – почасти спокійний і урівноважений, з чітким аргументуванням й підкресленням вагомості політичної позиції, що створює відчуття надійності, довіри та авторитетності. Він рідко використовує різкі зміни інтонації, що підкреслює його бажання до аналізу й обґрунтованих рішень. Як приклад, розглянемо промову, виголошену 24 лютого 2025 року на зустрічі лідерів, присвяченій третій річниці повномасштабного вторгнення в Україну (The Mirror, 2025). Політик застосовує широкий спектр мовних і риторичних прийомів для підсилення змісту та емоційної насиченості звернення. Використання повторів, емоційно навантаженої лексики підкреслює важливі аспекти та сприяє більшому запам'ятовуванню для слухача. Після вступного звертання він заявив про єдність міжнародної спільноти у сумну річницю війни *...it's `right| that we 'mark this ↑grim `anniversar& to`gether.* Висловленню властиве емоційної лексики й оформлення спадною ступінчастою шкалою з перерваною поступовістю у поєднанні з низьким спадним тоном і маркуванням спеціальним підйомом слова *↑grim*, що вказує на те, що промовець щиро співчуває Україні. Водночас, зниження гучності, спадний термінальний тон низького висотно-тонального рівня на *to`gether* та внутрішньосинтагматична пауза між ритмогрупами підсилює ідею міжнародної єдності і надає їй особливої значущості та привертає увагу аудиторії.

Далі політик апелює до емоцій, підкреслюючи трирічне протистояння варварському вторгненню росії та неймовірну мужність українців у боротьбі:

(1) *For 'three ,years| we have been u ,nited| in oppo'sition to ↑russia's 'bar`baric in,vasion.||* (2) *And for ,three ,years| we have been 'full of 'admi ,ratorξ for the in ,credible re,spnseξ of the U ,krainian ,people.||* (The Mirror, 2025, 0:19).

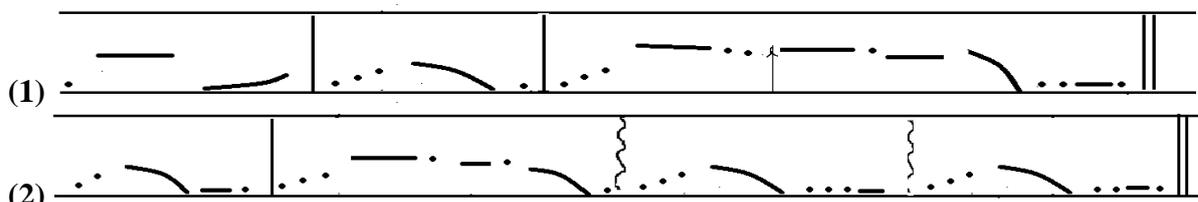

Рис.2. Тонोगрама висловлень, створена автором за допомогою стандартних графічних інструментів Microsoft Office.

Фрагмент візначається використанням емоційно навантажених лексичних одиниць і реалізацією у дещо розширеному тональному діапазоні при помірному темпі і нормальній гучності, а доміантним у вираженні думки виступає мелодичний компонент інтонації. У висловленні (1) часовий проміжок підкреслено актуалізацією в окремій синтагмі низьким висхідним тоном у поєднанні з помірним темпом та нормальною гучністю. Важливість об'єднання міжнародної спільноти у такий тривалий термін підкреслюється в інтоногрупі *we have been u ,nited*, реалізованій завдяки низькому спадному термінальному тону разом зі сповільненим темпом й нормальною гучністю, що звучить впевнено і категорично. Наступна інтоногрупа *in oppo'sition to ↑russia's 'bar`baric in,vasion*, оформлена спадною ступінчастою шкалою з перерваною поступовістю у поєднанні з висхідно-спадним термінальним тоном, зміщеним на слово *barbaric*, що вказує на загарбницький характер вторгнення. У висловленні (2) увага аудиторії до тривалості війни *And for ,three ,years|* привертається актуалізацією в окремій синтагмі уже завдяки низькому спадному термінальному тону зі зміщенням власне на термін. Політик використовує емоційно забарвлену лексику, акцентуючи на важливості людського аспекту. Наступна частина *we have been 'full of 'admi ,ratorξ for the in ,credible re,spnseξ of the U ,krainian ,people.||* реалізується у трьох інтонаційних групах, для яких характерним є повторення інтонаційної моделі – короткі синтагми, низький спадний термінальний тон у супроводі сповільненого темпу, помірної гучності і чіткого ритму, що надає такому звучанню впевненості та переконливості. Своєрідне протиставлення російському вторгненню неймовірної стійкості відповіді звучить у *↑russia's 'bar`baric in,vasion – in ,credible re,spnse*, актуалізованому висхідно-спадним і спадним тонами високого і низького висотно-тонального рівня відповідно, і демонструє ставлення промовця до ситуації.

Отже, обидва політики використовують комплекс просодичних засобів, що допомагають виокремити повтори, емоційні апеляції й риторичні прийоми. Така взаємодія допомагає створити сильний, переконливий та емоційно насичений виступ.

4 ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Результати проведеного дослідження вказують на те, що проблеми актуалізації політичного дискурсу, аналізу механізмів вираження переконання, впливу, авторитетності та довіри, закладених у мовній поведінці та стратегіях дискурсу, є соціально актуальними і важливими для мовознавців, а також для політиків загалом. Взаємодія мовних засобів у формуванні довіри політика стає важливим інструментом комунікаційної стратегії політичного лідера, що безпосередньо впливає на публічний образ, сприяє створенню комунікативного ефекту, риторичного впливу на аудиторію. Аналіз промов британських політиків засвідчив, що комплексне поєднання просодичних характеристик (мелодика, темп, паузація, гучність) та лексико-граматичних і стилістичних засобів (емоційна лексика, акцентне виділення, повтори, перелічування, звернення до аудиторії) забезпечує цілісність виступу, слугує підвищенню довіри у слухачів та підсилює переконливість політичного мовлення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Алексієвць, О. (2023). Просодичні засоби створення ефекту довіри у виступах Бориса Джонсона щодо російсько-української війни. *Сучасні тенденції фонетичних досліджень*: зб. матеріалів VI Круглого столу з міжнар. участю, 21 квіт. 2023 р. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 22-24.
- Алексієвць, О. (2025). Особливості просодичної актуалізації політичних промов щодо російсько-української війни. *Сучасні тенденції фонетичних досліджень*: зб. матеріалів VII Круглого столу з міжнар. участю, 24 квіт. 2025 р. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 18-22.
- Денісюк, С.Г. (2011). Довіра як чинник ефективної політичної комунікації. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна, серія „Питання політології”*, 984, 171-176.
- Калита, А.А. (2001). *Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання*. Київ: Видавничий центр Київського державного лінгвістичного університету.
- Карнаух, А.А., & Зайченко, Л.М. (2020). Осмислення понять «довіра» та «політична довіра» у політичній науці. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 28, 60-66. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series22.2020.28.09>
- Набока, О.М. (2022). Політичний дискурс Джо Байдена та Бориса Джонсона крізь призму лінгвопоетики. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*, 11, 146-153. <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2022-11.22>
- Постригань, Г. (2011). Довіра політична. *Політична енциклопедія*. Редкол.: Левенець, Ю. (голова), Шаповал, Ю. та ін. Київ: Парламентське видавництво, 224.
- Шайгородський, Ю. Ж. (2021). Довіра як політико-психологічний феномен. *Політичне Життя*, 4, 63-39. <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2021.4.10>
- Alexiyevets, O. (2019). The rhetoric-and-prosodic strategies of the English political discourse. *Ukraine–Europe–World: The International Collection of Scientific Works*, 22, 171-175. <http://dSPACE.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15554/1/Alexiyevets.pdf>
- Taranenko, L. (2023). Interplay of language means conveying subliminal potential of public addresses (a case study of Volodymyr Zelensky's political address). *Сучасні тенденції фонетичних досліджень*: зб. матеріалів VI Круглого столу з міжнар. участю, 21 квіт. 2023 р. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 28-32.
- Alesina, A., & Tabellini, G. (1988). Credibility and politics. *European Economic Review*, Volume 32, Issues 2-3, 542-550, ISSN 0014-2921. [https://doi.org/10.1016/0014-2921\(88\)90201-2](https://doi.org/10.1016/0014-2921(88)90201-2)
- Ladd, P. (2023). Character not Charisma – what makes a good leader? <https://care.org.uk/news/2023/06/character-not-charisma-what-makes-a-leader>
- Petyuchenko, N. (2024). *The Linguistics of Charisma*. Berlin: Frank & Timmer.
- 10 Downing Street. (2022, April 9). *PM Boris Johnson & President Volodymyr Zelenskyy hold a press conference in Kyiv*. [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=8R_3yv2PxxM
- The Mirror. (2025, February 24). *IN FULL: Keir Starmer speech at Support Ukraine 2025 Summit* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=6CtIvosYnxc>
- Zuydam van, S., & Metzger, T. A. P. (2016). Making political leaders king: Enacted credibility in times of elections. *Politics, Culture and Socialization*, 7(1-2), 57-81. <https://doi.org/10.3224/pcs.v7i1-2.04>
- Zuydam van, S., & Hendriks, F. (2018). Credibility enacted: Understanding the meaning of credible political leadership in the Dutch parliamentary election campaign of 2010. *Journal of Political Marketing*, 17(3), 258-281. <https://doi.org/10.1080/15377857.2015.1039747>

REFERENCES

- Alexiyevets, O. (2023). Prosodychni zasoby stvorennia efektu doviry u vystupakh Borysa Dzhonsona shchodo rosiisko-ukrainskoi vijny [Prosodic means of creating an effect of credibility in Boris Johnson's speeches on the russian-Ukrainian war]. *Suchasni tendentsii fonetychnykh doslidzhen*: zb. materialiv VI Kruhloho stolu z mizhnar. uchastiu, 21 kvit. 2023 r. Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho, Vyd-vo "Politekhnikha" [Modern Trends in Phonetic Research: Proceedings of the 6th Round Table with International Participation, April 21, 2023. Kyiv: Igor Sikorsky KPI, "Polytechnica" Publishing House], 22-24. [in Ukrainian]
- Alexiyevets, O. (2025). Osoblyvosti prosodychnoi aktualizatsii politychnykh promov shchodo rosiisko-ukrainskoi viiny [Specific features of prosodic actualization of political speeches on the russian-Ukrainian war]. *Suchasni tendentsii fonetychnykh doslidzhen*: zb. materialiv VII Kruhloho stolu z mizhnar. uchastiu, 24 kvit. 2025 r. Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho, Vyd-vo "Politekhnikha" [Modern Trends in Phonetic Research: Proceedings of the 7th Round Table with International Participation, April 24, 2025. Kyiv: Igor Sikorsky KPI, "Polytechnica" Publishing House], 18-22. [in Ukrainian]
- Denysyuk, S.H. (2011). Dovira yak chynnyk efektyvnoi politychnoi komunikatsii [Trust as a factor of effective political communication]. *Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina, seriia "Pytannia politolohii" [Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University, Series "Political Science Issues"]*, 984, 171-176. [in Ukrainian]
- Kalyta, A.A. (2001). *Fonetychni zasoby aktualizatsii smyslu anhliiskoho emotsijnoho vyslovliuvannia [Phonetic means*

- in actualization of English emotional utterance meaning*]. Kyiv: Vydavnychiy tsentr Kyivskoho derzhavnoho lnhvistychnoho universytetu [Kyiv: Publishing Center of Kyiv State Linguistic University]. [in Ukrainian]
- Karnaukh, A.A., & Zajchenko, L.M. (2020). Osmyslennia poniat "dovira" ta "politychna dovira" u politychnii nauksi [The concepts of «trust» and «political trust» in political science]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova* [Scientific Journal of M. P. Drahomanov National Pedagogical University], 28, 60-66. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series22.2020.28.09> [in Ukrainian]
- Naboka, O.M. (2022). Politychnyi diskurs Dzho Baidena ta Borysa Dzhonsona kriz pryzmu lnhvopoetyky [The Political discourse of Joe Biden and Boris Johnson through the lens of linguopoetics.]. *Naukovyi zhurnal Lvivskoho derzhavnoho universytetu bezpeky zhyttiediialnosti "Lvivskiy filolohichnyy chasopys"* [Scientific journal of the Lviv State University of Life Safety "Lviv Philological Journal"], 11, 146-153. <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2022-11.22> [in Ukrainian]
- Postryhan, H. (2011). Dovira politychna [Political Credibility]. *Politychna entsyklopediia* [Political Encyclopedia. Redkol.: Levenets, Yu. (holova), Shapoval, Yu. ta in. Kyiv: Parlamentske vydavnytstvo [Editorial Board: Levenets, Yu. (Head), Shapoval, Yu. et al. Kyiv: Parliamentary Publishing House], 224. [in Ukrainian]
- Shajhorodskyy, Yu.Zh. (2021). Dovira yak polityko-psykholohichnyy fenomen [Credibility as a political-and-psychological phenomenon]. *Politychne Zhyttia* [Political Life], 4, 63-69. <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2021.4.10> [in Ukrainian]
- Alexiyevets, O. (2019). The rhetoric-and-prosodic strategies of the English political discourse. *Ukraine–Europe–World: The International Collection of Scientific Works*, 22, 171-175. <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15554/1/Alexiyevets.pdf>
- Taranenko, L. (2023). Interplay of language means conveying subliminal potential of public addresses (a case study of Volodymyr Zelensky's political address). *Suchasni tendentsii fonetychnykh doslidzhen: zb. materialiv VI Kruhloho stolu z mizhnar. uchastiu*, 21 kvit. 2023 r. Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho, Vyd-vo "Politekhnikha" [Modern Trends in Phonetic Research: Proceedings of the 6th Round Table with International Participation, April 21, 2023. Kyiv: Igor Sikorsky KPI, "Polytechnica" Publishing House], 28-32.
- Alesina, A., & Tabellini, G. (1988). Credibility and politics. *European Economic Review*, Volume 32, Issues 2-3, 542-550, ISSN 0014-2921. [https://doi.org/10.1016/0014-2921\(88\)90201-2](https://doi.org/10.1016/0014-2921(88)90201-2)
- Ladd, P. (2023). Character not Charisma – what makes a good leader? <https://care.org.uk/news/2023/06/character-not-charisma-what-makes-a-leader>
- Petyuchenko, N. (2024). *The Linguistics of Charisma*. Berlin: Frank & Timmer.
- 10 Downing Street. (2022, April 9). *PM Boris Johnson & President Volodymyr Zelenskyy hold a press conference in Kyiv*. [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=8R_3yv2PxvM
- The Mirror. (2025, February 24). *IN FULL: Keir Starmer speech at Support Ukraine 2025 Summit* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=6CtlvosYnxc>
- Zuydam van, S., & Metzger, T. A. P. (2016). Making political leaders king: Enacted credibility in times of elections. *Politics, Culture and Socialization*, 7(1-2), 57-81. <https://doi.org/10.3224/pcs.v7i1-2.04>
- Zuydam van, S., & Hendriks, F. (2018). Credibility enacted: Understanding the meaning of credible political leadership in the Dutch parliamentary election campaign of 2010. *Journal of Political Marketing*, 17(3), 258-281. <https://doi.org/10.1080/15377857.2015.1039747>

Oxana Alexiyevets. Interaction of Language Means in the Formation of Credibility in Political Discourse.

The current stage of social development is characterised by high dynamism and turbulence, making political discourse a particular focus for researchers. A politicians' speech plays a pivotal role in shaping their public image, authority, and the level of credibility they enjoy among the electorate. In political communication, credibility is a reflection of the effectiveness of political discourse, as well as a leaders' ability to create a positive public image and strengthen their authority and social legitimacy. The paper aims to identify a set of linguistic means whose interaction can form political leader's credibility, thus facilitating communication and influencing the audience. An interdisciplinary approach has been employed that considers social, pragmatic and ideological factors of political speech, as well as the auditory analysis of intonation characteristics. Boris Johnson's and Keir Starmer's speeches have been analysed to determine the role of lexical, grammatical, stylistic and prosodic features in enhancing the persuasiveness and emotional impact of political speech. The results show that Boris Johnson uses dynamic intonation and emotionally charged vocabulary to create an effect of trust and credibility. In contrast, Starmer's style is characterised by calmness, clear reasoning and consistency, which also convey reliability and credibility. The interaction of language and prosodic features is an effective means in political communication, strengthening a leader's legitimacy and increasing public trust. This study confirms the social relevance of analysing the mechanisms of credibility formation in political discourse, emphasising the importance of comprehensively using linguistic means to make political speech more persuasive and effective.

Keywords: language means; prosodic characteristics; auditory analysis; credibility; political discourse; political leader.

Received: November 21, 2025

Accepted: December 5, 2025